

ชื่อเรื่องงานวิจัย	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้รูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวจิระวรรณ บุตรสาระ
ปีที่ทำวิจัย	2567

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยการนิเทศการศึกษามีทั้งการนิเทศโดยเกิดจากบุคลากรหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา และการนิเทศโดยเกิดจากความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยการนิเทศที่เกิดจากกระบวนการจากภายในสถานศึกษานั้น จะสะท้อนความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาที่เกิดจากภายในสถานศึกษาเอง ซึ่งการนิเทศภายในสถานศึกษามีกิจกรรมการนิเทศที่มีความหลากหลายในการดำเนินการแต่บุคลากรภายในสถานศึกษา ที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้เกิดการนิเทศภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยังมีความต้องการความช่วยเหลือในด้านความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษารวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ และมีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน เป็นกระบวนการสำคัญในการให้บริการช่วยเหลือ สนับสนุน เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ การนิเทศภายในเป็นการนิเทศที่ครอบคลุมถึงการนิเทศการสอน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร โดยผู้บริหารโรงเรียนมีภารกิจในการพัฒนาผู้รับการนิเทศ โดยการให้คำปรึกษา แนะนำ หรือจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสำคัญตามเงื่อนไขที่ผู้นิเทศเสนอแนะ ดังนั้นผู้นิเทศจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะนำพาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ประเด็นสำคัญของการจัดระบบการศึกษาและการเรียนรู้ที่ต้องปฏิบัติ อย่างเร่งด่วน 4 ประการหลักคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ดังนั้นผู้นิเทศจึงมีหน้าที่พัฒนาระบบการนิเทศให้เป็นการนิเทศแนวใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และเป็นที่พึ่งของครูอีกทั้งเป็นฟันเฟืองสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้น การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นนั้น สิ่งสำคัญคือวิธีการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และในปัจจุบันมีการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการพัฒนามีประสิทธิภาพได้รับการยอมรับและนำไปใช้อย่างแพร่หลายคือ กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาแบ่งปันแนวคิดเพื่อพัฒนาแนวทางการสอน และสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม ที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนเองได้ ร่วมกับการนิเทศ แบบชี้แนะ (Coaching) จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่ง

เป็นกลยุทธ์สำคัญในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผ่านการปฏิบัติงานปกติของครูและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนและห้องเรียนมากกว่าการฝึกอบรมแบบครั้งเดียว ซึ่งถือว่าเป็นกลยุทธ์สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาผ่านการปฏิบัติการงานปกติของครู โดยการนิเทศจากผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลย้อนกลับและการประเมินตนเอง เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีลักษณะของการปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกันและความไว้วางใจ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความศรัทธา ปลูกฝัง ความรับผิดชอบร่วมกัน เกิดเป็นนวัตกรรมแนวใหม่ที่พัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูในการจัดการเรียน การสอนโดยทางโรงเรียนได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้สื่อนวัตกรรม รวมทั้งสามารถเข้าถึงและใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษาใน ระดับสถานศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานในขอบเขตที่ตนรับผิดชอบประสบความสำเร็จ เป็นไป ตามมาตรฐานและสอดคล้องกับระเบียบวิธีการดำเนินงานที่กำหนดไว้ การนิเทศภายในสถานศึกษา จึงเป็นยุทธวิธีที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2555: 27-28) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกลิคแมน กอร์ดอน และรอส-กอร์ดอน (Glickman, Gordon & Ross Gordon, 2007: 138-145) ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า ทำให้การสอน ของครูมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรงให้มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวครูอย่างสม่ำเสมอ (ชาญชัย อาจิณสมจาร, 2552: 25-26) จากความสำคัญดังกล่าว ได้มีการกำหนดการนิเทศภายใน การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงาน 3 รับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยให้ การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของ เกณฑ์การประเมินด้วย โดยระบุไว้ในด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 12 เกณฑ์พิจารณา ข้อที่ 12.2.5 สถานศึกษามีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้บริหาร บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมและตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 14 ตัวบ่งชี้ที่ 14.6 ก็ระบุให้สถานศึกษามีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุง การสอนอย่างสม่ำเสมอเช่นเดียวกัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 13)

โรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า จัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลปีที่ 2 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 การจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ยึดตามแนวนโยบายการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสามารถและทักษะในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตสาธารณะ จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบปัญหา ในด้านการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษายังคงจัดในรูปแบบที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้ป้อนความรู้และค้นคว้าหาความรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีและขาดทักษะการแสวงหาความรู้ รวมไปถึงการสรุปองค์ความรู้ได้

ด้วยตนเอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่ตรงตามเกณฑ์สถานศึกษากำหนด ดังที่ เก็จนก เอื้อวงศ์ (2555: 45) ที่มองว่าสภาพปัญหาของการนิเทศ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการนิเทศ ผู้บริหารไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ครูมีทัศนคติทางลบต่อการนิเทศ ขาดการเตรียมความพร้อม ไม่ได้ศึกษาความต้องการจำเป็น ไม่ดำเนินการตามแผน และขาดการประเมินผลและนำผลการนิเทศไปใช้ประโยชน์ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 24) ที่สรุปไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ค่อยให้ความสำคัญ การดำเนินงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาขาดการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานนิเทศภายใน ขาดเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ และยังเข้าใจว่าการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์โดยตรง จึงเป็นสาเหตุให้การนิเทศภายในสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นเพื่อให้การนิเทศภายในสถานศึกษาได้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา รูปแบบการนิเทศภายในจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนของครู เพราะครูเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้รู้ปัญหาภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง ถ้าผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนได้รับการฝึกให้มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ก็จะสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้มากที่สุด

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น งานนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนด ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษา เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน จึงได้พัฒนารูปแบบนิเทศภายในของสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า อันจะนำไปสู่การยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณภาพด้านผู้เรียนอันจะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning
2. เพื่อให้ครูได้รับการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบตามรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า ร้อยละ 100
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า ซึ่งเป็นนวัตกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับบ้า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
2. ครูโรงเรียนบ้านหนองกุงทับบ้า มีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คิดเป็นร้อยละ 100
3. ครูโรงเรียนบ้านหนองกุงทับบ้าได้รับการนิเทศภายในด้วยรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับบ้า ร้อยละ 100
4. ร้อยละ 100 ของครูผู้สอน มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อยู่ในระดับมากที่สุดขึ้นไป

เชิงคุณภาพ

1. สามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้นให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุค่าเป้าหมายตามบันทึกข้อตกลงของกลุ่มสาระฯ

กระบวนการหรือขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา

การออกแบบนวัตกรรม

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมสำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา และครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจนถึงเป้าหมายสุดท้ายคือ คุณภาพผู้เรียนตาม มาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู มีส่วนร่วมในการออกแบบนวัตกรรมรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ภายใต้ภายใต้วงจรคุณภาพของเดมมิง PDCA โดยกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมที่ชัดเจน มีการตรวจสอบความเป็นไปได้ของนวัตกรรมรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ก่อนนำไปใช้

วิธีการดำเนินงาน

รูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับบ้า เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศ ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ภายใต้วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) มาตรวจสอบและนำมาพัฒนาการใช้นวัตกรรมอย่างต่อเนื่องให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

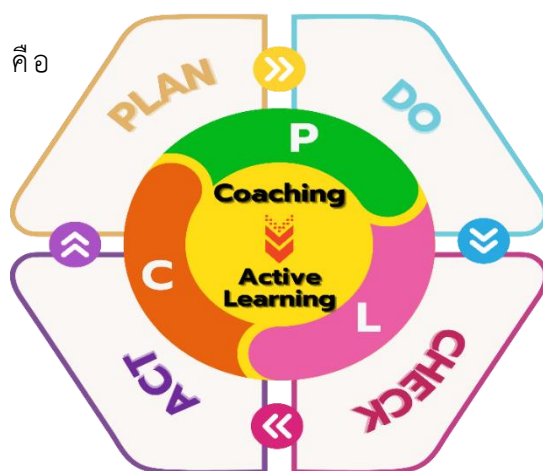
ขั้นตอนที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยใช้เทคนิค SWOT analysis จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทำให้ทราบถึงบริบทของโรงเรียน จัดลำดับความสำคัญและกำหนดกรอบในการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เป็นการออกแบบนวัตกรรมรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า จากผลสรุปของการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียน จากขั้นตอนที่ 1 โรงเรียนคุณภาพจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในอนาคตที่ชัดเจน จึงเห็นสภาพปัญหาการจัดการจัดการการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผู้บริหารและคณะครูจึงร่วมกันออกแบบวางแผนในการแก้ปัญหาโดยใช้รูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า

P : Professional Learning Community (PLC) คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ

C : Coaching คือ การนิเทศแบบชี้แนะ

A : Active Learning คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนลงมือด้วยตัวเอง ผ่านการปฏิบัติ พูดและคิดวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจกับบุคคลทุกฝ่ายเพื่อนำนวัตกรรมรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า ไปใช้ดำเนินงานในทุกภาคส่วนของโรงเรียน ต้องมีการกำหนดแนววิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต เน้นการพัฒนาศักยภาพของคนให้สามารถพัฒนานวัตกรรม มีการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างคุณค่าให้กับโรงเรียน ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ในประเด็นจะต้องทำหรือเปลี่ยนแปลงอะไรเพื่อไปถึงจุดนั้น การนำรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า ไปใช้ในโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้านั้น เป็นการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการนิเทศภายใน ระบุขั้นตอนการดำเนินงานแบบ PDCA อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับรูปแบบของนวัตกรรมกรรมการบริหารที่กำหนดไว้โดยใช้กลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

รูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองงูทับม้า

P : Professional Learning Community (PLC)

คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ

C : Coaching คือ การนิเทศแบบชี้แนะ

A : Active Learning คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนลงมือด้วยตัวเอง ผ่านการปฏิบัติ พูด และคิดวิเคราะห์

P : PLC คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา โดยการประชุมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และกำหนดขั้นตอนขั้นตอนการดำเนินงานขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Chart ขั้นตอนการนำรูปแบบ PLC ไปใช้ในสถานศึกษามีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การรวมกลุ่ม PLC

คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดตั้งกลุ่มให้ครอบคลุมและมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน จึงมีการรวมกลุ่มเป็นวงชั้น

2. กำหนดปัญหา / ความต้องการ

- 1) ร่วมกันเสนอปัญหา / ความต้องการ
- 2) จัดกลุ่มปัญหา
- 3) จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน
- 4) เลือกปัญหาเพียง 1 ปัญหา โดยการพิจารณาร่วมกัน
- 5) ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา

3. ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา

- 1) ออกแบบกิจกรรมตามวิธีการ / นวัตกรรมที่กลุ่มเลือก
- 2) แลกเปลี่ยนเสนอแนะ
- 3) นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหา ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ

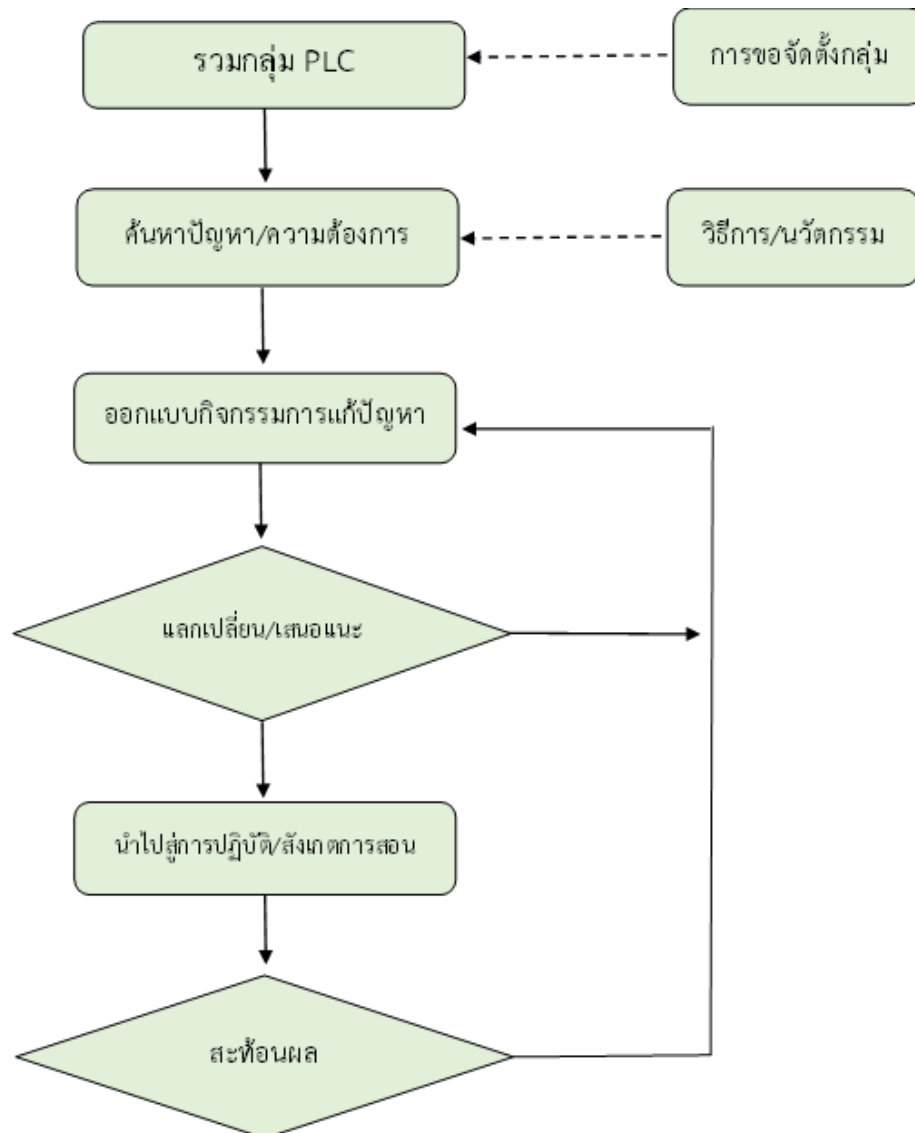
4. นำสู่การปฏิบัติ / สังเกตการสอน

- 1) นำกิจกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา
- 2) ผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน

สังเกตการสอน เป็นต้น

5. สะท้อนผลหลังปฏิบัติ

- 1) สรุปผลการนำรูปแบบ / วิธีการ ในการนำไปแก้ปัญหา
- 2) อภิปรายผลการแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

C : Coaching คือ การนิเทศแบบชี้แนะ เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำเป็นการพบปะกันระหว่างผู้
นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ซึ่งเกิดขึ้นในกระบวนการ PLC การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน เพื่อช่วยให้
ครูผู้สอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนลงมือ
ด้วยตัวเอง ผ่านการปฏิบัติ พูด และคิดวิเคราะห์

ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 วางแผนการให้คำปรึกษาแนะนำ

- 1.1 ผู้นิเทศหาข้อมูลของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับเรื่องจะทำการนิเทศ
- 1.2 สร้างความเป็นกันเองกับผู้รับการนิเทศ

ขั้นที่ 2 นิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 C – Compliment (ชมเชย) ให้เมื่อเริ่มการสนทนาโดยยกย่องผลงานที่ดี ของผู้รับการนิเทศด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้เขาพร้อมจะรับฟัง

2.2 Q – Question (คำถาม) ใช้คำถามที่ทำให้ผู้รับการนิเทศรู้สึก ว่า ผู้นิเทศ ต้องการให้ความช่วยเหลือ มีจิตใจเปิดกว้าง ต้องการเป็นคู่ปรึกษามากกว่าแสดงว่าอยู่เหนือเขา และไม่ใช้การจับผิด

2.3 C – Correct (ถูกต้อง) เป็นการเสนอแนะทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสม

2.4 D – Do (กระทำ) เมื่อการเสนอแนะทางในข้อ 2.3 ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ จึงต้องแสดงให้เห็นจริง

ขั้นที่ 3 ประเมินผล

3.1 สังเกตปฏิกิริยาของผู้รับการนิเทศ

3.2 ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ

A : Active Learning ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง(Higher-Order Thinking) การได้ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ และนำเสนองานด้วยตัวเอง ผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำและเป็นโค้ช กระตุ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนลงมือด้วยตัวเอง ผ่านการปฏิบัติ พูด และคิดวิเคราะห์ ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยความพอเพียง นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การถอดบทเรียนในกิจกรรมต่างๆ

ผลการดำเนินการ/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์

1. ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning คิดเป็นร้อยละ 100
2. ครูได้รับการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบตามรูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า ร้อยละ 100
3. ครูมีความพึงพอใจการนิเทศภายใน ร้อยละ 100 อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ

ผลการทดลองใช้รูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ PCA MODEL ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองกุงทับม้า

ด้านคุณภาพผู้เรียน

ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับดี นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยพอเพียง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ด้านผู้บริหารและกระบวนการบริหาร

1) การนิเทศภายในสถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาชุมชน นโยบาย รัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ ปฏิบัติได้ทันต่อเหตุการณ์

2) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำข้อมูลใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานต่อเนื่องเป็นแบบอย่างที่ดี

3) สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนางานวิชาการโดยการนำผลการนิเทศมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและได้กำหนดเป็น เป้าหมาย ทางการเรียนโดยใช้ข้อมูลฐาน 3 ปีย้อนหลังเป็นเป้าหมายคุณภาพนักเรียนให้พัฒนาสูงขึ้น

4) สถานศึกษามีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เชิงรุก

ด้านครูผู้สอน

ครูมีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการพัฒนาการสอน โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านกระบวนการคิด ปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่อง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลที่ได้จากการพัฒนานวัตกรรมในครั้งนี้จะทำให้ได้รับประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้บริหาร นำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ไปใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนเพื่อเพิ่ม ทางเลือก ให้ครูผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนการสอน

2. ครูผู้สอน ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการ จัดการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. ผู้เรียน มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีอุปนิสัยด้านความพอเพียง กล้าคิดกล้า แสดงออกและมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต

ปัจจัยความสำเร็จ

จากการนิเทศกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้ PCA MODEL ปัจจัยสู่ความสำเร็จ เกิดความสำเร็จได้เนื่องจากปัจจัย ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในสถานศึกษา มีภาวะผู้นำ มีความคิด สร้างสรรค์ในการพัฒนาแนวทางการนิเทศการสอนให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และเสริมสร้างบรรยากาศแบบมีส่วนร่วมในการนิเทศ และการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้รับการนิเทศ

2) คณะครูให้ความมือในการดำเนินการนิเทศและร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการ รูปแบบการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

3) นักเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเป็นอย่างดี

4) การนิเทศภายในต้องได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร หน่วยงานและ
เครือข่ายการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

1) ผู้เรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ให้ความร่วมมือกับเพื่อนและครูผู้สอนในการทำงาน
เป็นทีม กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีวินัยและมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความพร้อมสามารถปรับตัว และ
ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว

2) ครูผู้สอน มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีกระบวนการ
เทคนิค ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มี
ความมั่นใจในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสพการณ์ให้กับผู้เรียน และสามารถนำผลการปฏิบัติไปต่อยอดใน
การส่งผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้นได้

3) ผู้บริหาร มีเครื่องมือ/นวัตกรรม สำหรับการนิเทศภายในที่มีคุณภาพ สามารถช่วยเหลือแนะนำ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาครูและผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

4) สถานศึกษา มีนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ ร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา ร่วมชื่นชมนำไปสู่การมี
ผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ และสามารถนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และเป็น
แบบอย่างที่ดีต่อไป